

6. OSZTÁLY

Matematika

A 6. évfolyam célja - mindvégig tevékenységre épülve - a tanulók alapkészségének megerősítése, gyakorlási lehetőségek beiktatásával. Az ismeretek bővítését konkrét tapasztalásra alapozva, a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve kell megvalósítani. Az egyénre szabott önálló tanulási eljárások és tanulási módok kialakítása támogatja az ismeretek bővítésének, a képességek és készségek megerősítésének lehetőségét, kiegészülve különböző szintű tevékenységekkel, cselekvéses és elvont szinten. A gondolkodási műveletek egyre elvontabb szinten jelennek meg, a gondolkodási fajták gyakorlása matematikai problémák megoldása során történik. A matematikai fogalmak, kifejezések megértése, egyre pontosabb használata a matematikatanulás folyamatában, a tanulók cselekvését a középpontba állítva történik. Figyelmet kell fordítani az alkotó kedv ösztönzésére, kreativitás fejlesztésére, törekedve a minél kitartóbb és pontosabb munkavégzésre, önellenőrzésre.

A figyelem terjedelmének, tartósságának növelése, a koncentráció időtartamának növelése, az auditív és vizuális észlelés és érzékelés pontosságának fejlesztése minden tanórán fontos feladat.

<p>A fejlesztés várt eredményei a hatodik évfolyam végére</p>	<p>Elemek halmazokba rendezése két szempont szerint. Adott tulajdonságú részhalmaz előállítás alaphalmazon. Közös tulajdonságok felismerése, metszet előállítása. Egyszerű állítások, tagadások megfogalmazása. Logikai kifejezések pontos használata.</p> <p>Minél több lehetőség előállítása kombinatorikus feladatokban.</p> <p>Biztos számfogalom 100-as számkörben. Jártasság 1 000-es és 10 000-es számkörben. A törtszámok és a negatív számok ismerete.</p> <p>A szorzó- és bennfoglaló táblák tudása (szükség esetén táblázat segítségével).</p> <p>A tanult írásbeli műveletek megoldása (szükség esetén számológéppel). Egyszerű szöveges feladatok önálló megoldása.</p> <p>Testek és síkidomok egy és több szempontú csoportosítása a tanult tulajdonságok alapján.</p> <p>Szabvány mértékegységek és a közöttük lévő váltószámok ismerete.</p> <p>A téglalap és a négyzet kerületének mérése, számítása; területének mérése lefedéssel.</p> <p>Szerkesztések: szögek és szakaszok rajzolása, másolása, felezése; párhuzamos-, merőleges egyenesek szerkesztése, téglalap- és négyzet rajzolása.</p> <p>Racionális számok összehasonlítása, összefüggések felfedezése, szabály megfogalmazása.</p> <p>Sorozatok folytatása a felismert szabály alapján.</p> <p>Adatok leolvasása táblázatból, koordináta-rendszer adatként leolvasása, lejegyzése.</p> <p>Adatok táblázatba beírása a felismert szabály alapján, ábrázolásuk koordináta-rendszerben.</p> <p>Statisztikai adatok lejegyzése, ábrázolása egyszerűbb esetekben.</p> <p>Valószínűségi játékokban az esetek lejegyzése.</p>
--	---

<p>Minimum követelmények</p>	<p>Elemek halmazokba rendezése két szempont szerint. Állítások igazságának eldöntése. Biztos számfogalom 100-as számkörben. Jártasság 1 000-es és 10 000-es számkörben. Négyjegyű számok írása, olvasása, összehasonlítása, rendezése, számtulajdonságok megállapítása. Helyiérték-táblázat alkalmazása 10 000-es számkörben. Tájékozódás a tízezres számegyenesen. Számszomszédok ismerete az 10 000-es számkörben. A törtszámok és a negatív számok ismerete. A szorzó- és bennfoglaló táblák ismerete. Összeadás, kivonás 10 000-es számkörben. Háromjegyű szám egyjegyűvel szorzása. Négyjegyű szám egyjegyűvel osztása maradék nélkül. Egyszerű szöveges feladatok önálló megoldása. Pénzhasználat 10 000-es számkörben. Szabvány mértékegységek és a közöttük lévő váltószámok ismerete. (idő, hosszúság, tömeg, űrtartalom). Egyszerű mérések. A téglalap és a négyzet kerületének mérése, számítása. Téglalap- és négyzet rajzolása megadott adatok alapján vonalzóval. Sorozatok folytatása adott szabály alapján. Valószínűségi játékokban az esetek lejegyzése.</p>
-------------------------------------	--

Magyar nyelv és irodalom

A magyar nyelv és irodalom tantárgyban az ismeretek és a fejlesztési követelmények felhasználásánál, továbbá az irodalmi művek feldolgozásánál ajánlott figyelembe venni a tanulóközösség összetételét, az írás, olvasás technikájának elsajátításában megjelenő egyéni különbségeket, a kommunikációs készség eltérő sajátosságait.

A tantárgy fontos szerepet tölt be a nevelési célok elérésében és a kulcskompetenciák fejlesztésében. A kulcskompetenciák közül hangsúlyos az anyanyelvi kommunikáció, amelynek során a tantárgy tanítási tartalmait felhasználva, az egyéni különbségeket figyelembe véve szerepet kell kapnia az önkifejezésnek, a beszédértés és a beszédprodukciónak fejlesztésének. A szociális és állampolgári kompetencia fejlesztése kiemelt szerepet kap, mert az önismeret alakításával a tantárgy segíteni tudja a társadalmi beilleszkedést. A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyéni képességekhez igazodó ütem és elvárás megjelenik a tanítás-tanulás folyamatában.

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a beszédcentrikusságot kell előtérbe helyezni. A beszédértés és beszédprodukciónak fejlesztése az egyén képességének és beszédállapotának figyelembe vételével történik, a nyelv funkcióinak megfelelően.

A nyelvhasználat kommunikációs értékűvé fejlesztésével a tárgy hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók az egyéni képességekhez igazodóan, megfelelő szinten tudják alkalmazni a szóbeli és írásbeli kommunikáció eszköztárát az önkifejezéshez, társas érintkezéshez, önérvényesítéshez.

<p>A fejlesztés várt eredményei a hatodik évfolyam végére</p>	<p>A tanuló társalgásban részt tud venni. Képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni. Képes meggyőzni, érvelni, kérdezni, véleményt elfogadni. Az olvasást az információszerzéshez és átadáshoz felhasználja. Képes könyvtárhasználatra, megadott szempontok alapján. Lényegkiemelésre, tartalom rövid visszaadására képes (esetleg tanári kérdések alapján). Olvasható, áttekinthető írásművek készítésére képes, megadott szempontok alapján. Tudja az írást kommunikációs célokra használni. Szavakat átalakít, csoportosít, szóösszetételeket alkot, használ saját gondolatainak kifejezése érdekében. A tanult szó szerkezeteket felismeri, gyűjti, csoportosítja. Képes hiányos és bővített mondatot alkotni, átalakítani a közlés szándékához igazítva. A kijelölt memoriterek szöveghűen, megfelelő hangsúllyal elmondja. Tanult irodalmi művek tartalmát ismeri, a szereplőket, helyszínt azonosítja. Irodalmi alkotások esetében tud összehasonlítani, értelmezni, elemezni. Líra, epika, dráma fogalmát ismeri, tud ennek megfelelően csoportosítást végezni.</p>
<p>Minimum követelmények</p>	<p>Legyen képes mondatalkotásra a különböző szándékok kifejezésére. Legyen képes a tanult nyelvhelyességi, helyesírási ismeretek alkalmazására. Ismerje a legalapvetőbb szójajokat (ige, főnév, melléknév, számnév). Legyen képes rövid mondatok alkotására a kommunikációs helyzet, képsor, szócsoport alapján. Legyen képes mondat és rövid szöveg értelmezésére, a szövegből – adott szempontok alapján – adatok kiemelésére. Ismerje a tanult művek főbb helyszíneit, szereplőit, eseményeit, különös tekintettel: Gárdonyi Géza: Egri csillagok (helyszínek, szereplők) és Petőfi Sándor: János vitéz (helyszínek, szereplők, események) című művére. Legyen képes egy memoritert elmondani.</p>

Természettudomány

A nevelési célok: szabályokhoz való rugalmas alkalmazkodás képességének fejlesztése, a feladattudat erősítése. A megismert történelmi, kulturális és természeti értékeink alapján a nemzeti összetartozás érzésének erősítése. Éntudat és énkép fejlesztése. Pozitív erkölcsi tapasztalatok erősítése. Az egészséges életmódra való tudatos törekvés technikáinak elsajátítása. A mozgás és az egészséges életmód kapcsolatának felismerése. A szociális érzékenység fejlesztése, az együttérző, segítő magatartás erősítése. A környezetkímélő, takarékos magatartás, a természet és az épített környezet iránti szeretet és a megóvás igénye, törekvés az önálló tanulásra, együttműködő, kooperatív, interaktív technikák alkalmazására.

Kiemelt fejlesztési cél és feladat az életkorral és a sajátos nevelési igényekkel összhangban lévő, az egyén sajátosságaira és lehetőségeire építő megismerési módszerek megtanítása. A pedagógus feladata erős figyelmet fordítani arra, hogy a tanulók a periodikus változásokat, összefüggéseket megértsék, a kapcsolatokat felismerjék a növény- és állatvilág vonatkozásában, valamint az élettelen természet kapcsolatában. A tanulók számára fontos, hogy közvetlen tapasztalatokat gyűjtsenek, ezért kell lehetővé tenni a vizsgáló és kísérletező eszközök rendszeres használatát.

A tanulók képessé válnak a tantárgy sajátos földrajzi ismerethordozók – térkép, földgömb, ábrák – használatára, valamint az IKT-eszközök tanári segítséggel történő célszerű alkalmazására. Fejlődik kommunikációs képességük, a tananyag feldolgozása során bővül szókincsük, fejlődik szövegértésük és a feladatmegoldásokhoz kapcsolódóan értékelési helyzetekben önértékelésük, önismeretük. A matematikai kompetencia birtokában képesek számadatok összevetésére, grafikonok, diagramok leolvasására, elemzésére

**A fejlesztés várt
eredményei az
hatodik évfolyam
végére**

Aktív részvétel a kísérletek végzésében. Tanult és vizsgált anyagok jellemző tulajdonságainak ismerete.
Kölcsönhatások, változások, folyamatok ismerete a mindennapi környezetben.
Egyre önállóbb tapasztalatszerzés, a tapasztalatok megfogalmazása és lejegyzése írásban és rajzban.
Ismeretek a különféle energiaforrásokról, törekvés az energiatakarékos életmódra.
Környezetünkben található egyes természeti és technikai rendszerek ismerete.
Életközösségek élő és élettelen összetevőinek megkülönböztetése, ismeretek az élőlények, az emberi test felépítéséről.
Az egészséges életmód feltételeinek ismerete. Aktív részvétel a környezetvédő tevékenységekben.
Tájékozottság a Naprendszerrel, a bolygókról. Térképismeret, térképhasználat. IKT-eszközök használata.
A közvetlen földrajzi térben való tájékozódáshoz szükséges topográfiai fogalmakat a tanuló felismeri a térképen és a földgömbön. Látja a térkép és a valóság kapcsolatát. Ismeri a Föld alakját. Tud tájékozódni egyszerű térkép, térképvázlat alapján. Segítséggel képes műveletvégzésre a térképen, földgömbön. Tudja, hogy összefüggés van a Föld mozgásai és az időszámítás között. Tudja, hogy a felszín folyamatos változásban van. Ismeri a hegységképződési folyamatokat. A fenntartható fejlődés érdekében belátja a nyersanyagok és energiahordozó-készletek végelessége miatti takarékoság szükségességét. Belátja az emberiség jövője, fennmaradása szempontjából fontos problémákat: ivóvízkészletek és energiaforrások biztosítása. Ismeri a földrajzi környezetre kifejtett emberi hatásokat, és azokból adódó problémákat. Ismeri Magyarország nagytájainak átfogó természetföldrajzi jellegzetességeit. Képről megismeri lakóhelye és a főváros nevezetes épületeit. Magyarország tipikus tájait képről szóban képes jellemezni.

Ismerjék az egészségvédelemben a betegségek megelőzésének fontosságát.
Lássák és értékeljék az egészséges test és a környezet szépségét.
Ismerjék meg önmagukat, főbb lelki tulajdonságaikat.
Törekedjenek a lelki harmóniájuk létrehozására és fenntartására saját maguk, családjuk és környezetük körében.
Aktívan vegyenek részt egészség- és környezetvédő programok összeállításában, megvalósításában.
Tudják, hogy egészségük – éppúgy, mint tudásuk és becsületük – örök emberi érték, és törekedjenek védelmére.
Tudják használni a tápanyagtáblázatokat.
Tudják az információhordozókból szerzett ismereteket saját megfigyelésekkel, tapasztalatokkal összekapcsolni és hasznosítani.

<p style="text-align: center;">Minimum követelmények</p>	<p>Fontosabb jelek, jelzések (közlekedési jelzőtáblák, háztartási vegyszerek, piktogramok, katasztrófavédelmi jelzésrendszer) ismerete.</p> <p>Hazai tájak életközösségeinek felsorolása.</p> <p>Életközösségek élő és élettelen összetevőinek megkülönböztetése, ismeretek az élőlények, az emberi test felépítéséről.</p> <p>Növények és állatok jellemző tulajdonságainak ismerete, rendszerezése a tanult életközösségekben.</p> <p>Kölcsönhatások, változások, folyamatok ismerete a mindennapi környezetben. (energia, mágneses kölcsönhatás).</p> <p>Ismeretek a különféle energiaforrásokról, törekvés az energiatakarékos életmódra.</p> <p>Az egészséges életmód feltételeinek ismerete.</p> <p>Földrészek – óceánok megnevezése.</p> <p>Nevezetes szélességi körök felsorolása.</p> <p>Város – ország megkülönböztetése.</p> <p>Legfontosabb energiahordozók felsorolása, térképjelének ismerete (feketekőszén, kőolaj, földgáz).</p> <p>Felszíni formák megnevezése, színük a térképen (síkság-zöld, dombság-sárga, középhegység-világosbarna, magashegység-sötétbarna).</p> <p>Földrajzi övezetesség, éghajlati övek felsorolása és 2-2 jellemzője (hideg, mérsékelt, forró) (hőmérséklet – csapadék).</p> <p>Hazánk nagytájai és 2-2 jellemzője.</p> <p>Budapest néhány jellemzője (elhelyezkedése, természeti adottságok, közlekedése, 2-3 nevezetessége).</p>
---	---

Történelem

A műveltségterületen középpontba kell állítani a múlt reális megismerését, a pontos tájékozódást térben és időben, a nemzeti identitástudat kialakítását, az ok-okozati összefüggések láttatását. A tanulóknak képessé kell válniuk az alapvető tanulságok levonására, az ítéletalkotásra, a törvényszerűségek felismerésére, a véleménynyilvánításra. Ebben a szakaszban ismerkednek meg a tanulók a történelmi időszámítással, a történelmi korokkal és szinterekkel.

A különböző képek, szemléltetések, digitális tananyagok segítik a tájékozódást a történelmi korokban. A történelmi képzetek helyes kialakítását dramatikus technikák alkalmazása segíti. Az ismeretanyag lehetőséget ad a kort jellemző mítoszok és mondák, művészeti és zenei értékek megismerésére. A több irányból történő demonstrálás segíti elő a tanulásban akadályozott tanulók számára, hogy megismerjék a különböző történelmi korok társadalmában hogyan éltek az emberek. A célcsoporthoz tartozó tanulók időbeli tájékozódásának fejlesztésekor hangsúlyt kell fektetni a múlt, a jelen és a jövő közötti viszonyításra – elsősorban a mindennapi élet eseményeire utalva.

A folyamatos fejlesztés eredményeképpen erősödik a tanulók időről alkotott képzele, az események sorrendje közötti összefüggések felismerése. Az időről alkotott képzetek kialakítását segíti az időszalag. A történelmi szintereken keresztül a tanulók téri tájékozódása fejlődik, elsősorban történelmi térképek segítségével.

<p>A fejlesztés várt eredményei a hatodik évfolyam végére</p>	<p>A tanuló meg tudja különböztetni a történelem forrásait, példákat is tud kapcsolni hozzá. Ismeri a történelmi időszámítás egységeit. Alapvető szinten tájékozódik a történelmi térképen. Az időszalagon felismeri a tárgyalt történelmi időszakokat, évszámokat, kapcsol hozzá tanult ismeretet. Időrendbe helyezi a tanult eseményeket időszalagon, időtornyon. Az adott tematikai egység tárgyalt témaköreiben - képességeinek megfelelően - írásban és/vagy szóban számot ad a tanult elemi történelmi ismereteiről. Különbséget tesz a különböző történelmi korok, valamint a magyar és a világtörténelem eseményei között. Ismeri a világtörténelem tanult fordulópontjait; a magyar történelmi tudáskánon legfontosabb sarokpontjait - évszámok, események, uralkodók tükrében. A magyar koronázási ékszereket megnevezi. A megismert mondák, legendák, rövid történetek tartalmát segítséggel elmondja. Megkülönbözteti a történetek mesés és valóságos eseményeit. A történelmi hősökkel érzelmileg képes azonosulni. Ok-okozati összefüggéseket tanári irányítás mellett fölismer.</p>
<p>Minimum követelmények</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Árpád-házi királyaink és 1-1 jelentősebb intézkedésük megnevezése. Szent István – államalapítás. Szent László – szigorú törvények. Könyves Kálmán – boszorkányüldözés megszüntetése. II. András – Aranybulla 1222. IV. Béla – tatárjárás 1241-1242. 2. Anjou királyok és 1-1 jelentősebb intézkedésük. Károly Róbert – visegrádi királytalálkozó, aranyforint. Nagy Lajos – törvényei közül 2 ismerete (ösiség törvénye, kilenced). 3. Luxemburgi Zsigmond király – török veszély. 4. Hunyadiak: Hunyadi János – Nándorfehérvári viadal 1456. Mátyás király – erős királyi hatalom, fekete sereg, könyvtára: Corvinák. 5. A török Magyarországon: Mohácsi vész – török támadás – 1526. A három részre szakadt Mo országrészeinek megnevezése. Jelentősebb végvárak felsorolása (3). Buda visszafoglalása, a török kiűzése 1686. 6. Szabadságharc: II. Rákóczi Ferenc.